

Yeni ihracat siparişlerinde özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi.

46.9

Eylül PMI, 50'nin altı bozulmaya işaret ediyor.

10

Eylülde 10 sek-törde de bozulma kaydedildi.

Enflasyonist baskılar yeni siparişleri yavaşlatıyor

İMALAT SANAYİ

7 AYDIR DARALİYOR

İmalat PMI eylül ayında 46.9'a geriledi ve üretimde yavaşlamanın daha belirgin hale geldiğine işaret etti

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Ağustos ayında 47.4 olan PMI eylülde 46.9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

TALEP KIRILGAN

Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü

gösterdi.

Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. Üretim sonrası stoklar üst üste beşinci ay artış gösterdi ve söz konusu artış şubat 2012'den beri en yüksek hızda ölçüldü.

İstihdam 28 aydır ilk kez azaldı

■ GİRDİ maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğalgaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Eylülde istihdam bu paralele son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. S&P Ekonomi Direktörü Andrew Harker, verileri yorumlarken "İmalatçıların nihai ürün stoklarında süregelen artış, üretimin önümüzdeki aylarda zayıf seyredebileceğine işaret ediyor" dedi.

Enflasyon ne kadar gerçek?

Türkiye İstatistik Kurumu -TÜİK Eylül 2022 enflasyonunu açıkladı. Buna göre aylık fiyat artışı %3,08 ve yıllık fiyat artışı da %83,45 oldu.

TÜİK'in açıkladığı enflasyon resmi veri olduğundan hem kamuda hem de özel sektörde temel belirleyici oran kabul görmektedir.

Enflasyonun belirleyici olduğu en önemli unsur ise ücretlerin bu enflasyon gerçevesinde oluşmasıdır.

O nedenle enflasyonun gerçekliği daha yakından takip edilmek zorundadır.

TÜİK genel enflasyonu yıllık bazda %83,45 olarak açıklarken gıda enflasyonunu ise %92,37 olarak açıklamıştır.

Aşağıda gıda sektöründe tüketici (TÜFE) ve üretici (ÜFE) fiyat artışları grafiklerini görebilirsiniz. Bu grafikte ilginç bir şey var: Yeni Ekonomi Modelinin başlaması ile ilginç şekilde üreticilerde yaşanan gıda fiyat artışı tüketicilere yansıtılmamış görünüyor.

ÜFE-Gıda ile TÜFE-Gıda arasında her ay artan şekilde fark oluşuyor.

Eylül ayı itibarı ile bu fark %26,1'e ulaşmış durumda. Veya şöyle izah edelim: Eğer gıda sektöründe eskiden olduğu gibi aynı seyirde fiyatlar artsaydı TÜFE-Gıda enflasyonu %92,37 yerine %142,60 olacaktı.

Gerçek enflasyon ve gıda fiyatları karşılaştırmasını bir de Türk-İş'in açıkladığı "açık ve yoksulluk sınırı" versinden gözlemliyoruz. Buna göre mutlak enflasyonu son bir yılda %130,01 artış göstermiştir.

Aslında Türk-İş verisi ve TÜİK-ÜFE verisi birbiri ile oldukça uyumlu gerçekleşirken ne hikmetse TÜİK-TÜFE'ye bu yansımamış.

İşin bir de İstanbul enflasyonu var. İstanbul Ticaret Odası "Geçim Endeksi"ne göre İstanbul'da son bir yılda genel fiyat artışı %107,42 olurken gıda fiyat artışı da %113,23 olarak gerçekleşti.

TÜİK'in açıkladığı gıda fiyat endeksi nedense diğer ölçümlere göre en düşük kalmaktadır. Oysa bu yıla kadar genellikle TÜİK gıda fiyatları üzerinde çok fazla tartışma yaşanmazdı. Ama sanırım artık bu durumu da kaybetmiş olduk.

Zaten bugüne kadar çok fazla fark etmeyen İTO ve TÜİK ölçümlerinde de farkın 107,42'ye 83,45 olması bir şeyler ifade ediyor olmalı.

Bir ülkede fiyat değişimleri bu kadar keskin fark göstermemeli... Veya gösteremez.

YOKSULLUK - İŞSİZLİK VE VAATLER

Enflasyon düşecek ücretler artacak... mı?

Evet ücretler artacak çünkü Türkiye'de çalışmak demek sadece açığı gidermek demek oldu.

Sıkça tekrarlıyorum: Köleler bile besleme ve barınmaya çalışıyorlar ama şimdi ülkemizde çalışanlar sadece açığı çalıyor. Kölelerin bile barınma hakkı vardı ama bizim çalışanlarda o da yok.

Çünkü ortalama ücret ile açık sınırı eşitlendi... (Haziran 2022 verisi)

Yoksulluk ve işsizlik konusunda da bir perde daha açılıyor. Temmuz ayında bayram tatili diye **sanayi** üretimi düştü ama **tam 694 bin kişi de işten çıkartıldı**. Yani **sanayi** üretimindeki düşüş öyle bayram tatilinden gelmedi.

Dış talep FED ve ECB'nin faiz artırımları ile yavaştan azalıyor. Bizim ekonomiyi ayakta tutan ana damar zaten dış talepten geliyordu.

"Şimdi bakalım ne yapacağız?"

İstanbul Sanayi Odası-İSO imalat **sanayi İPPI Endeksi**ni açıkladı. Durum hiç iç açıcı değil...

Rakamlar diyor ki: "Kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar, eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu."

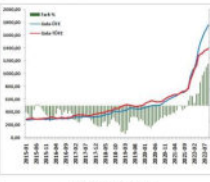
Yani işler iyi değil...

10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetmiş. Düşüşün en sert yaşadığı sektör ise tekstil olmuş. Yeni siparişlerdeki zayıflık çoğu sektörde üretimin azalmasına yol açmış.

Yeni Ekonomi Modeli ile uçağımız, şahlanaçaz söylemlerine bakalım ne açıklama getirecekler.

Ülke ekonomisini yoksulluk ve işsizlik girdabına sokup günahı hangi dış güçler bahanesi ile yok etmeye çalışacaklar...

Bekleyip görelim...

İmalat sektöründe sert daralma

Ekonomi yönetiminin aldığı kararlar başta üretim, yatırım ve istihdama ağır darbeler vurmaya devam ediyor. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında daralma yedinci ayda da devam etti. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya olurken, bunun temel nedeni enflasyonist baskılar oldu.

Türkiye'de ekonomi yönetimin dünyanın tersine aldığı kararların maliyeti her geçen gün artıyor. TL'deki değer kaybı zirvelere ulaşırken, enflasyon tüm zamanların rekorunu kırıyor. TL'deki kayıplar ve enflasyonist baskı başta imalat sanayi olmak üzere ekonomik yavaşlamaya neden oldu. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye

İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar, eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye Sektörel PMI raporuna göre de eylülde takip edilen 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektör tekstil

olurken, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında yatay seyir gözlemlendi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. On sektörün beşi istihdamını artırdı, girdi maliyetleri enflasyonu ise yeniden genel bir artış kaydetti. Enflasyonun ağustosa göre hız kestiği tek sektör kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri oldu.

Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. -EKONOMİ SERVİSİ

10 SEKTÖRÜN TAMAMINDA YENİ SİPARİŞLER YAVAŞLADI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporuna göre eylülde 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektörün tekstil olmasına karşılık, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Öte yandan, yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında gözlenen yatay seyir, 10 kategorinin tamamında bozulma olmasını önledi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, Eylül ayında çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. Üretimini artıran tek sektör, iki aylık daralmanın ardından toparlanan tekstil oldu. Üretimdeki en keskin yavaşlama ise metalik olmayan mineral ürünler sektöründe kaydedildi.

GİRDİ MALİYETLERİ KESKİN BİR ŞEKİLDE ARTTI İSTİHDAM AZALDI

Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğalgaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustosa göre hızlanmasına rağmen Covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Benzer bir tablo, firmaların maliyet artışlarını alıcılara yansıtmaması nedeniyle nihai ürün fiyatlarında da gözlemlendi. Eylül ayında iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu.

Sanayi üretimi eylülde daraldı

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değer 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Ağustos ayında 47,4 olan PMI eylülde 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılğan talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi

10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğalgaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustos ayına göre hızlanmasına rağmen Covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Benzer bir tablo, firmaların maliyet artışlarını alıcılara yansıtması nedeniyle nihai ürün fiyatlarında da gözlemlendi. Eylül ayında iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu.

İmalatta **sanayi** 7 aydır daralıyor

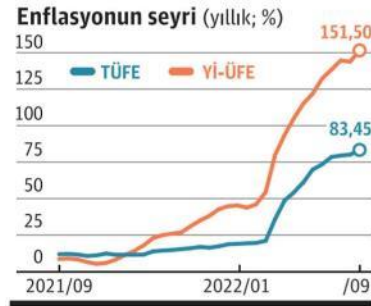
İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye

İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Ağustos ayında 47.4 olan PMI eylülde 46.9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

İsmail YILMAZ/KORKUSUZ

TÜFE %83'Ü, Yİ-ÜFE %150'Yİ AŞTI; İMALAT PMI DÜŞÜŞTE

Enflasyon yükselirken sanayi hızla yavaşlıyor

TÜİK, eylülde tüketici fiyatlarının yüzde 3,08, yurtiçi üretici fiyatlarının yüzde 4,78 oranında arttığını açıkladı. Yıllık enflasyon ise TÜFE'de yüzde 83,45, Yİ-ÜFE'de de 151,50'ye yükseldi. Tüketici enflasyonunda ulaştırma grubundaki fiyat artışı 117,66 olarak hesaplanırken, üretici tarafında en yüksek artış yüzde 416,58'le elektrik ve gaz fiyatlarında gerçekleşti. /15

İSO Türkiye İmalat PMI'nın art arda eşik değerinin altında kaldığı dönem 7'nci ayına ulaştı. Eylülde 0,5 puan düşüşle 46,9'a gerileyen endeks, yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Maliyetlerdeki keskin artışla birlikte üretim ve siparişlerdeki azalış da sürüyor. Salgının ilk dalgasından bu yana istihdamda da ilk kez düşüş gözlemlendi. /04

EYLÜLDE 46,9'A GERİLEDİ

İmalat PMI'da daralma yedinci ayında

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olarak kabul edilen ISO İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. PMI, üst üste yedinci ayında da eşik değerinin altında kaldı ve imalatın bozulmanın sürdüğüne işaret etti. Yeni siparişlerde yavaşlama eğilimi 12 aya ulaşırken, istihdam son 28 ayda ilk kez azaldı.

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Ağustosta 47,4 olan PMI eylülde 46,9 oldu ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılğan talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylülde hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam ye-

ni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı.

Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğal gaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustosa göre huzlanmasına rağmen Covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Benzer bir tablo, firmaların maliyet artışlarını alıcılara yansıtmaması nedeniyle nihai ürün fiyatlarında da gözlemlendi.

Eylülde iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekil-

Firmalar çalışan sayısını azalttı

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, hem iç piyasada hem de yurt dışında (özellikle Avrupa) devam eden zorlu talep koşulları nedeniyle eylül ayı PMI verilerinin Türk imalatçıları açısından pek olumlu bir tablo sunmadığını

belirterek, "Yeni siparişlerde devam eden yavaşlama istihdamı etkiledi ve firmalar salgının ilk dalgasından bu yana ilk kez çalışan sayısını azalttı. İmalatçıların nihai ürün stoklarında süregelen artış, üretimin önümüzdeki aylarda zayıf seyredebileceğine işaret ediyor." ifadelerini kullandı.

me ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu.

Üretim artıran tek sektör tekstil oldu

Öte yandan, yeni siparişlerdeki zayıflık dolayısıyla satılmamış ürün miktarının artması, firmaların nihai ürün stoklarında da yükselişe yol açtı. Üretim sonrası stoklar üst üste beşinci ay artış gösterdi ve söz konusu artış Şubat 2012'den beri en yüksek hız-

da ölçüldü.

Rapora göre, eylülde 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektörün tekstil olmasına karşılık, en ilımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında gözlenen yatay seyir, 10 kategorinin tamamında bozulma olmasını önledi.

Yeni siparişlerdeki zayıflık, ey-

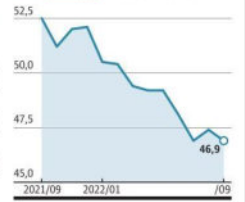
lül de çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. Üretimini artıran tek sektör, 2 aylık daralmanın ardından toparlanan tekstil oldu. Üretimdeki en keskin yavaşlama ise metalik olmayan mineral ürünler sektöründe kaydedildi.

Anket kapsamında takip edilen 10 sektörden 5'i eylülde istihdamını artırırken, en güçlü artış ağaç ve kağıt ürünleri sektöründe gerçekleşti. Tekstil ürünleri ise yeni siparişlerdeki tabloyla paralel olarak istihdam hacminde de en belirgin düşüşün yaşandığı sektör oldu.

Yeni siparişler tüm sektörlerde yavaşladı, stoklar arttı

Son aylarda gevşeme eğilimi gösteren girdi maliyetleri enflasyonu üçüncü çeyreğin sonunda yeniden genel bir artış kaydetti. Enflasyonun ağustosa göre hız kestiği tek sektör kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri oldu. Buna karşın, takip edilen sektörlerin yarısında nihai ürün fiyatları enflasyonu yükseldi.

ISO Türkiye İmalat PMI

Yeni siparişlerin tüm sektörlerde yavaşlaması sonucu, firmaların satılmamış nihai ürün stoklarında birikim gözlemlendi. Üretim sonrası stoklar dört sektörde arttı ve en belirgin artış tekstil sektöründe gerçekleşti.

Öte yandan, nihai ürün stoklarında görülen yükseliş üretim öncesi stoklar için geçerli olmadı. Girdi alımlarındaki genel düşüşe bağlı olarak 10 sektörün tamamında girdi stokları azaldı. Satın alımlardaki en keskin düşüş, firmaların yeni siparişlerdeki zayıflamaya uyum sağladığı tekstil sektöründe kaydedildi. Tedarikçilerin teslimat süreleri eylül ayında uzamaya devam ederken en belirgin gecikmeler kimyasal, plastik ve kauçuk sektöründe gözlemlendi.

TÜFE'DE YÜKSELİŞ 16'NCİ AYINDA

Enflasyonu ulaştırma ve gıda körükledi: %83.45

HÜSEYİN GÖKÇE-ANKARA

Hem üretici hem de tüketicinin maliyeti, okulların açıldığı Eylül ayında da yükselişini sürdürdü. Tüketici enflasyonu Eylül'de aylık bazda yüzde 3.08, yıllık bazda yüzde 83.45 artış gösterdi. Üretici enflasyonu ise enerji maliyetlerindeki artışa bağlı olarak tırmanışını sürdürdü ve aylık yüzde 4.78, yıllık yüzde 151.5 arttı. Üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki fark da 68.05 puan ile yeni bir rekora imza attı.

Üreticinin elektrik, gaz, buhar maliyeti yıllık yüzde 416.58 artarken, imalat sanayinin enflasyonu yüzde 127.69 arttı. Fiyatı en çok artan ürünler listesinde üç ürünün fiyatı aylık bazda yüzde 20'nin üzerinde artış gösterdi. Fiyatı en çok artan ürün yüzde 22.7 ile üniversite eğitimi olurken, bunu yüzde 20.78 ile şehir gazı ve doğalgaz, yüzde 20 ile elektrik arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Eylül ayına ilişkin enflasyon verilerini açıkladı.

Eylül ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Ağustos ayına göre yüzde 3.08 artarken, önceki yılın aynı ayına göre artış yüzde 83.45 olarak gerçekleşti. TÜFE'de 9 aylık artış yüzde 52.40 olarak açıklanırken, 12 aylık ortalamalara göre artış yüzde 59.91 oldu.

Ulaştırmadaki artış yüzde 117.6

Ana harcama gruplarına göre yapılan hesaplamada 4 grubun fiyat artış oranı ortalama enflasyonun üzerinde gerçekleşti. Eylül'de tüketici enflasyonunda ana harcama grupları içindeki en yüksek artış yüzde 117.66 ile ulaştırma sektöründe gözlemlendi. Bunu yüzde 93.05 ile gıda ve alkolsüz içecekler, yüzde 89.68 ile ev eşyası takip etti. TOKİ'nin yeni kampanyasıyla artış hızı biraz duraklasa da konut fiyatındaki artış yüzde 84.67 ile yüksek seviyeye ulaştı. Alkollü içecekler ve tütündeki artış yüzde 82.48, lokanta ve otellerdeki artış yüzde 81.34 olarak hesaplandı.

En düşük artış oranı ise yüzde 30.76 ile haberleşme sektöründe gözlenirken, eğitimdeki artış yüzde 36.69, giyim ve ayakkabıdaki artış yüzde 40.28, eğlence ve

Tüketici fiyatları, Eylül'de yüzde 83.45 ile Temmuz 1998'den beri yeni en yüksek seviyeye ulaştı. Üretici fiyatlarındaki artış ise yüzde 151.5 olarak gerçekleşirken, üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki fark da 68.05 puanla yeni bir rekora imza attı.

TÜFE ve Yİ-ÜFE (Aylar itibarıyla)

	TÜFE		Yİ-ÜFE	
	Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Eyl.	3,08	83,45	4,78	151,50
Ağu.	1,46	80,21	2,41	143,75
Tem.	2,37	79,60	5,17	144,61
Haz.	4,95	78,62	6,77	138,31
May.	2,98	73,50	8,76	132,16
Nis.	7,25	69,97	7,67	121,82
Mar.	5,46	61,14	9,19	114,97
Şub.	4,81	54,44	7,22	105,01
Oca.	11,10	48,69	10,45	93,53

Sektörlere göre yıllık Yİ-ÜFE

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme	416,58
Ham petrol ve doğalgaz	245,70
Kok ve rafine petrol ürünleri	213,90
Diğer metalik olmayan mineral ürünler	207,11
Diğer madencilik ve taşocaklığı	184,46
Kömür ve linyit	181,09
Gıda ürünleri	146,95
Tütün ürünleri	144,54
İçecek	144,52
Kimyasallar	141,00

Diğer kuruluşların hesaplarıyla fark artıyor

TÜİK-ENAG-İTO enflasyon karşılaştırması

	TÜİK	ENAG	İTO	ENAG-TÜİK	İTO-TÜİK
Eylül	83,45	186,27	107,42	102,82	23,97
Ağustos	80,21	181,37	99,91	101,16	19,7
Temmuz	79,60	176,04	99,10	96,44	19,5
Haziran	78,62	175,55	94,19	96,93	15,57
Mayıs	73,50	160,76	87,35	87,26	13,85
Nisan	69,97	156,86	79,97	86,89	10,00
Mart	61,14	142,63	63,25	81,49	2,11
Şubat	54,44	123,8	55,32	69,36	0,88
Ocak	48,69	114,87	42,66	66,18	-6,03

TÜİK'e benzer yöntemlerle fiyat artışlarını hesaplayan İstanbul Ticaret Odası (İTO) ile Enflasyon Araştırma Grubu'nun açıkladığı Eylül ayı verileriyle TÜİK verileri arasında makas da TÜFE-Yİ-ÜFE makasında olduğu gibi iyice açıldı.

İTO'ya göre yıllık enflasyon yüzde 107.42 artarken, ENAG Eylül ayındaki yıllık fiyat artışını yüzde 186.27 olarak duyurdu. Böylece aynı döneme ilişkin TÜİK verisiyle ENAG araştırması arasındaki fark 100 puanın üzerine çıkmış oldu.

kültürdeki artış yüzde 60.33, sağlıktaki artış yüzde 60.84, çeşitli mal ve hizmetlerdeki artış ise yüzde 60.84 oldu.

Konutta yıllık artış yüzde 10'a ulaştı

Konutta yıllık artışta olduğu gibi aylık artış da ortalama enflasyonun üzerine kaldı ve yüzde 9.99 ile en yüksek artışın gerçekleştiği ana harcama grubu konut oldu. Bunu yüzde 6.99 ile eğitim, yüzde 3.40 ile haberleşme ve yüzde 3.19 ile çeşitli mal ve hizmetler takip etti. Eylül'de aylık bazda alköl-

lü içecekler ve tütün fiyatı yüzde 0.04'lük artışla neredeyse yerinde saydı.

Çekirdek enflasyonda yükseliş sürüyor

Eylül'de enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve alton hariç olarak hesaplanan çekirdek enflasyonun artış oranı yüzde 68.09 olarak açıklandı. Bu grupta aylık artış yüzde 2.74, 9 aylık artış ise yüzde 41.84 oldu. Alkollü içkiler ve tütün hariç TÜFE ise yıllık yüzde 83.50, aylık yüzde 3.22 yükseldi.

TÜFE-Eylül ayı en çok çok fiyat artışı gösteren ürünler

Üniversite eğitimi	22,70
Şehir gazı ve doğalgaz	20,78
Elektrik	20,00
Reçel, marmelat ve bal	14,82
Konserve edilmiş veya işlenmiş sebze	14,71
Yumurta ve yumurta ile ilgili ürünler	11,96
Havayolu ile yolcu taşımacılığı	11,35
Ulaştırma sigortası	10,89
Katı yakıtlar	6,98
Su (şebeke suyu)	6,96

Üç kalemede aylık artış yüzde 20'nin üzerinde

Eylül ayında fiyatı en çok artan ürünler içinde 3 tanesinin fiyatı yüzde 20'nin üzerinde arttı. Yeni eğitim döneminde üniversite eğitiminin aylık fiyat artışı yüzde 22.7 olurken, şehir gazı ve doğalgaz fiyatı yüzde 20.78, elektrik fiyatı yüzde 20, reçel fiyatı yüzde 14.82 ve konserve sebze fiyatı yüzde 14.7 arttı. Fiyat artışının son haftada tırmanış gösterdiği yumurtada ise aylık artış yüzde 11.96 oldu. Ancak yumurta fiyatındaki son artış Ekim ayı enflasyonuna yansımaya geçecek.

Üreticinin maliyet artışı hız kesmiyor

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) artış oranı üreticilerin maliyet artışlarını fiyatlara yansıtmakta güçlük çektiklerini bir kez daha ortaya koydu. YİÜFE Eylül'de yüzde 151.5 ile rekor seviyede artış gösterirken aylık artış yüzde 4.78 oldu. Üreticilerin en çok şikayetçi olduğu enerji maliyetinde yüzde 347.45 artış olurken, elektrik, gaz, buhar sektöründeki artış yüzde 416.58 olarak gerçekleşti. Sanayinin diğer alt sektörlerinden madencilik ve taş ocaklığında artış yüzde 164.59, su temininde artış yüzde 127.69 olurken, imalat sanayindeki artış yüzde 127.69 olarak hesaplandı. Ana sanayi gruplarına göre yapılan değerlendirmede ise ara malında yüzde 129.59 artan fiyatlar, dayanıklı tüketim mallarında yüzde 100.36, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 130.54, sermaye malında ise yüzde 97.29 artış gösterdi.

Avrupa'dan talep düşünce üretimde 28 aydır ilk kez istihdam azaldı İmalatta daralma hızlandı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) eylülde 46.9'a gerileyerek sektördeki daralmanın devam ettiğine işaret etti. Üretim, yeni siparişler ve satın alma faaliyetleri ivme kaybını sürdürürken salgından bu yana ilk kez istihdam azaldı.

İSO için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI'da ağustos'ta 47.4 olan değer Eylül'de 46.9'a geriledi. Daralma zayıf talep ve enflasyon kaynaklı baskılar nedeniyle hem üretim hem de yeni siparişlerin yavaşladığını gösterdi. Üretim art arda onuncu ayda da gerilemiş oldu.

Girdi fiyatlarında özellikle doğalgaz ve elektrikteki keskin artış devam ederken istihdamda ise beklenen işlerin azalması ve gönüllü işten ayrılmalara bağlı olarak 28 aydır gö-

rülen ilk daralma kaydedildi.

İSO tarafından yayımlanan sektörlere göre ayrılan PMI endekslerine göre yeni siparişler sektörlerin tamamında yavaşlarken en belirgin yavaşlamanın kaydedildiği sektör yine tekstil oldu.

Stoklar artıyor

Üretim sonrası stoklar dört sektörde artarken, en belirgin artış tekstil sektöründe oldu.

PMI verilerini değerlendiren S&P Global Ekonomi Direktörü Andrew Har-ker, "Yeni siparişlerde yavaşlamanın devam etmesi, firmaların salgın hastalığın çıkışından bu yana ilk kez işgücünü azaltmasıyla istihdam üzerinde etkili oldu. İmalatçıların nihai ürün stoklarındaki artış önümüzdeki aylarda üretimin zayıf kalabileceğine işaret ediyor" dedi.

İmalatta Daralma Yedinci Aya Taşındı

İSO İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. PMI, üst üste yedinci ayında da eşik değerin altında kaldı ve imalatta bozulmanın sürdüğüne işaret etti.

MEVLİT AKKILIÇ / DOĞRUHABER - Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI** (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Ağustos ayında 47,4 olan PMI eylülde 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılmalı talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam yeni siparişler

aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi.

GİRDİ MALİYETLERİ ÇOK YÜKSELDİ

Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğalgaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustos ayına göre hızlanmasına rağmen Covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Benzer bir tablo, firmaların maliyet artışlarını alıcılara yansıtması nedeniyle nihai ürün fiyatlarında da gözlemlendi.

İSTİHDAM SON 28 AYDA İLK KEZ AZALMA KAYDETTİ

Eylül ayında iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu. Öte yandan, yeni siparişlerdeki zayıflık dolayısıyla satılmamış ürün miktarının artması, firmaların nihai ürün stoklarında da yükselişe yol açtı. Üretim sonrası stoklar üst üste beşinci ay artış gösterdi ve söz konusu artış Şubat 2012'den beri en yüksek hızda ölçüldü.

TAKİP EDİLEN 10 SEKTÖRÜN TAMAMINDA YENİ SİPARİŞLER YAVAŞLADI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporuna göre eylülde 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektörün tekstil olmasına karşılık, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Öte yandan, yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında gözlenen yatay seyir, 10 kategorinin tamamında bozulma olmasını önledi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, eylül ayında çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. Üretimi artıran tek sektör, iki aylık daralmanın ardından toparlanan tekstil oldu. Üretimdeki en keskin yavaşlama ise metalik olmayan mineral ürünler sektöründe kaydedildi. Anket kapsamında takip edilen 10 sektörden beşi eylülde istihdamını artırırken, en güçlü artış ağaç ve kağıt ürünleri sektöründe gerçekleşti. Tekstil ürünleri ise yeni siparişlerdeki tabloyla paralel olarak istihdam hacminde de en belirgin düşüşün yaşandığı sektör oldu.

İMALAT SANAYİNDE DARALMA 7. AYINDA

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, Eylül'de 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. İSO Türkiye İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değer 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Ağustos'ta 47,4 olan PMI eylülde 46,9 oldu ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

SON 28 AYDA İLK KEZ AZALMA KAYDETTİ

Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylülde hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı.

Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğal gaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve

liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustosa göre hızlanmasına rağmen Covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Benzer bir tablo, firmaların maliyet artışlarını alıcılara yansıtması nedeniyle nihai ürün fiyatlarında da gözlemlendi.

Eylülde iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu.

Öte yandan, yeni siparişlerdeki zayıflık dolayısıyla satılmamış ürün miktarının artması, firmaların nihai ürün stoklarında da yükselişe yol

açtı. Üretim sonrası stoklar üst üste beşinci ay artış gösterdi ve söz konusu artış Şubat 2012'den beri en yüksek hızda ölçüldü.

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, hem iç piyasada hem de yurt dışında (özellikle Avrupa) devam eden zorlu talep koşulları nedeniyle eylül ayı PMI verilerinin Türk imalatçıları açısından pek olumlu bir tablo sunmadığını belirterek, "Yeni siparişlerde devam eden yavaşlama istihdamı etkiledi ve firmalar salgının ilk dalgasından bu yana ilk kez çalışan sayısını azalttı. İmalatçıların nihai ürün stoklarında süregelen artış, üretimin önümüzdeki aylarda zayıf seyredebileceğine işaret ediyor" ifadelerini kullandı. AA

Siparişler düşünce imalatta işçi azaldı

İSTANBUL Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, eylül ayı PMI verilerinin Türk imalatçıları açısından olumlu tablo sunmadığını belirterek, "Yeni siparişlerdeki yavaşlama istihdamı etkiledi ve firmalar salgının ilk dalgasından bu yana ilk kez çalışan sayısını azalttı" diye konuştu. ■ 8'de

Sipariş gelmeyince imalat sektöründe çalışan azaldı

ISO Türkiye İmalat PMI eylülde 46,9 oldu. Ekonomist Andrew Harker, "Yeni siparişlerde devam eden yavaşlama istihdamı etkiledi ve firmalar salgının ilk dalgasından bu yana ilk kez çalışan sayısını azalttı." dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. **ISO Türkiye** İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi.

Ağustosta 47,4 olan PMI eylülde 46,9 oldu ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğal gaz ve elektrik baş-

ta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustosa göre hızlanmasına rağmen Kovid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, hem iç piyasada hem

de yurt dışında (özellikle Avrupa) devam eden zorlu talep koşulları nedeniyle eylül ayı PMI verilerinin Türk imalatçıları açısından pek olumlu bir tablo sunmadığını belirterek, "Yeni siparişlerde devam eden yavaşlama istihdamı etkiledi ve firmalar salgının ilk dalgasından bu yana ilk kez çalışan sayısını azalttı. İmalatçıların nihai ürün stoklarında süregelen artış, üretimin önümüzdeki aylarda zayıf seyredebileceğine işaret ediyor." dedi. (AA)

DOLAR/ TL'NİN SON REKORU: 18.57

TÜİK'in açıkladığı enflasyon ve **İstanbul Sanayi Odası**'nın açıkladığı PMI verilerinin ardından dolar/TL rekor tazeledi.

Yüzde 0,19'luk artışla dolar/TL paritesi 18.57'yi gördü, 18,53 ile günü tamamladı, euro ise gün içinde 18,29'u gördü 18,22 seviyelerinde günü tamamladı.

İmalat sektöründe 7. ayda da daralma

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olarak kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. Eşik değer olan 50'in üstündeki verilerin imalat sektöründe iyileşmeye işaret ettiği PMI, üst üste yedinci ayda da 50'nin altında kaldı. PMI ağustos ayında 47,4'tü. İstihdam ise 28 ay sonra ilk kez azaldı.

İmalatta daralma sürüyor

İSO'nun "Satın alma Yöneticileri Endeksi" imalat daralmanın sürdüğünü gösterdi

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olarak kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değer 50'nin altında olarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi.

Ağustos ayında 47,4 olan PMI'nin eylülde 46,9'a gerilemesi yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale gelmesi olarak yorumlanıyor. Anket katılımcıları, kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskıların eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler olduğunu belirtiyor. Buna göre yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken üretimde yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş var.

AA

Sanayide yavaşlamanın ayak sesleri

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olarak kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, eylülde 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi.

Ağustos ayında 47,4 olan PMI eylülde 46,9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılan talep koşulları ve enflasyonist baskılar eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Top-

lam yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. İstihdam 28 ay sonra ilk kez daraldı.

Rapora göre eylülde takip edilen 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektör tekstil olurken, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında yatay seyir gözlemlendi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. On sektörün beşi istihdamını artırdı, girdi maliyetleri enflasyonu ise yeniden genel bir artış kaydetti. Enflasyonun ağustosa göre hız kestiği tek sektör kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri oldu.

Eylül ayında iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. **AA**

İmalat sanayisi alarm veriyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Eylül'de 46.9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar, Eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu

RECEP BAHAR / İSTANBUL

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sana-yi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)** anketinin Eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Ağustos ayında 47.4 olan PMI, Eylül'de 46.9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

Tüketici alamıyor

Anket katılımcılarından gelen bildirimlere göre, kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar Eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. Toplam yeni siparişler aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybederken, üretimde ise yavaşlama eğilimi 10 ayı geride bıraktı. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynak-

lanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi.

Girdi maliyetleri yükseliyor

Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğalgaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon Ağustos ayına göre hızlanmasına rağmen Covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Benzer bir tablo, firmaların maliyet artış-

larını alıcılara yansıtması nedeniyle nihai ürün fiyatlarında da gözlemlendi.

İstihdam da geri viteste

Eylül ayında iş yükündeki hafifleme ve gönüllü istifalara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu. Öte yandan, yeni siparişlerdeki zayıflık dolayısıyla satılmamış ürün miktarının artması, firmaların nihai ürün stoklarında da yükselişe yol açtı. Üretim sonrası stoklar üst üste beşinci ay artış gösterdi ve söz konusu artış Şubat 2012'den beri en yüksek hızda ölçüldü.

Takip edilen 10 sektörün tamamında yeni siparişler yavaşladı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporuna göre Eylül'de 10 kritik sektörün tamamında yeni siparişlerde yavaşlama kaydedildi. Düşüşün en sert yaşandığı sektörün tekstil olmasına karşılık, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Öte yandan yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında gözlenen yatay seyir, 10 kategorinin tamamında bozulma olmasını önledi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, Eylül ayında çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. Üretimini artıran tek sektör, iki aylık daralmanın ardından toparlanan tekstil oldu. Üretimdeki en keskin yavaşlama ise metalik olmayan mineral ürünler sektöründe kaydedildi. Anket kapsamında takip edilen 10 sektörden beşi Eylül'de istihdamını artırırken, en güçlü artış ağaç ve kağıt ürünleri sektöründe gerçekleşti. Tekstil ürünleri ise yeni siparişlerdeki tabloyla paralel olarak istihdam hacminde de en belirgin düşüşün yaşandığı sektör oldu.

Maliyet keskin arttı istihdam geriledi

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, eylülde 46.9'a geriledi. **PMI endeksi** yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. Kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar, eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu. İstihdam ise 28 ay sonra ilk kez geriledi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporuna göre de eylülde takip edilen 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektör tekstil olurken, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşlarken, sadece kara ve deniz taşıtlarında yatay seyir gözlemlendi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. On sektörün beşi istihdamını artırdı, girdi maliyetleri enflasyonu ise yeniden genel bir artış kaydetti.

YAVAŞLAMA BELİRGİN HALE GELDİ

İSO Türkiye İmalat PMI (satın alma yöneticileri endeksi) anketinin eylül 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI üst üste yedinci ay eşik değeri 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Ağustos ayında 47.4 olan PMI eylülde

46.9'a geriledi ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti.

DOĞAL GAZ VE ELEKTRİK FİYATLARI BELİRLEYİCİ

Girdi maliyetleri keskin şekilde artmaya devam ederken, birçok firma doğal gaz ve elektrik başta olmak üzere enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liralardaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Enflasyon ağustos ayına göre hızlanmasına rağmen covid-19 salgınının ilk dalgasından bu yana ikinci en düşük düzeyde kaydedildi. Eylül ayında iş yükündeki hafifleme ve işten çıkışlara bağlı olarak istihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti. Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

"Hem iç piyasada hem de yurt dışında (özellikle Avrupa) devam eden zorlu talep koşulları nedeniyle eylül ayı PMI verileri imalatçılar açısından pek olumlu bir tablo sunmadı. Yeni siparişlerde devam eden yavaşlama istihdamı etkiledi ve firmalar salgının ilk dalgasından bu yana ilk kez çalışan sayısını azalttı. İmalatçıların nihai ürün stoklarında süregelen artış, üretimin önümüzdeki aylarda zayıf seyredebileceğine işaret ediyor."

Siparişler zayıfladıkça üretim azalıyor

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), ağustos ayındaki 47.4 değerinin de altına gerileyerek eylülde 46.9 oldu ve yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonunda daha belirgin hale geldiğine işaret etti. PMI göstergesi, üst üste yedinci ay eşik değer olan 50'nin altında kalarak imalat sektörünün performansında bozulmanın sürdüğünü gösterdi. Kırılgan talep koşulları ve enflasyonist baskılar, eylül ayında hem üretim hem de yeni siparişlerde yavaşlamaya yol açan temel faktörler oldu.

İstihdam son 28 ayda ilk kez azalma kaydetti.

EN SERT DÜŞÜŞ TEKSTİLDE

İSO PMI raporuna göre eylülde takip edilen 10 sektörün tamamı yeni siparişlerde yavaşlama kaydetti. Düşüşün en sert yaşandığı sektör tekstil olurken, en ılımlı ivme kaybı gıda üreticilerinde görüldü. Yeni ihracat siparişleri neredeyse tüm sektörlerde yavaşladı, sadece kara ve deniz taşıtlarında yatay seyir gözlemlendi. Yeni siparişlerdeki zayıflık, çoğu sektörün üretimini azaltmasına yol açtı. On sektörün beşi istihdamını artırdı, girdi maliyetleri enflasyonu ise yeniden genel bir artış kaydetti. Enflasyonun ağustosa göre hız kestiği tek sektör kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri oldu.

ÜRETİM ZAYIF SEYREDEBİLİR

Toplam yeni siparişlerin aylık bazda son bir yıl boyunca hız kaybettiğine, üretimde ise yavaşlama eğiliminin 10 ay geride bırakıldığına dikkat çekildi. Yeni ihracat siparişlerinde ise özellikle Avrupa'dan kaynaklanan talep zayıflığına bağlı olarak düşüş gözlemlendi. Birçok firma enerji fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda belirleyici olduğunu ifade etti. Yine anket katılımcılarına göre ham madde maliyetlerindeki artış ve liradaki değer kaybı da girdi fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu.

Talepteki geri çekilme ve fiyat gelişmeleri ise girdi alımları ve girdi stoklarında düşüş yaşanmasına neden oldu. Öte yandan, yeni siparişlerdeki zayıflık dolayısıyla satılmamış ürün miktarının artması, firmaların nihai ürün stoklarında da yükselişe yol açtı. Üretim sonrası stoklar üst üste beşinci ay artış gösterdi ve artış hızı Şubat 2012'den beri en yüksek düzeyde ölçüldü.

Verileri değerlendiren S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "İmalatçıların nihai ürün stoklarında süregelen artış, üretimin önümüzdeki aylarda zayıf seyredebileceğine işaret ediyor." dedi.